

13105

560

I Semester B.C.H.N./B.C.L.S./B.Com./B.C.T.T. Examination, December 2018
(CBCS Scheme)
LANGUAGE SANSKRIT – I
Yakshaprashna Sangraha, Grammar and Comprehension

Time : 3 Hours

Max. Marks : 70

Instructions : 1) Answer in Sanskrit/Kannada/English.
2) Answer Q. I, V & Q. VI in Sanskrit only.

- I. समीचीनम् उत्तरं चिनुत । (10×1=10)
ಸರೀಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರ್ಥಿಕ ಬರೆಯಿರಿ.
Select the correct answer.
- 1) महाभारते कति पर्वणि सन्ति ?
अ) सप्त   आ) षोडश   इ) अष्टादश   ई) विंशतिः
- 2) 'यक्षप्रश्नः' महाभारतस्य कस्मिन् पर्वणि वर्तते ?
अ) आदिपर्वणि   आ) वनपर्वणि   इ) कर्णपर्वणि   ई) विराटपर्वणि
- 3) भीमस्य अपरं नाम किम् ?
अ) वृकोदरः   आ) धनञ्जयः   इ) कातीनः   ई) पुरन्दरः
- 4) सुधिष्ठिरस्य धर्म श्रद्धां कः परीक्षितवान् ?
अ) वरुणः   आ) वायुः   इ) यमः   ई) कुबेरः
- 5) केन श्रोत्रियः भवति ?
अ) तपसा   आ) स्वाध्यायेन   इ) धृत्या   ई) श्रुतेन
- 6) भूमेः गुरुतरं किम् ?
अ) भ्राता   आ) माता   इ) पिता   ई) भार्या
- 7) कः पण्डितः ज्ञेयः ?
अ) धर्मज्ञः   आ) नास्तिकः   इ) कर्मठः   ई) विद्वान्

P.T.O.

8) का च हीः परिकीर्तिता ?

अ) अकार्यनिवर्तनम्   आ) स्वधर्मवतित्वम्   इ) समचिन्तता   ई) आत्माभिमानिता

9) दैवकृतः सखा कः ?

अ) पुत्रः   आ) भूत्यः   इ) भार्या   ई) सज्जनः

10) हतेषु भ्रातृषु युधिष्ठिरः कं जीवितुमिच्छति ?

अ) सहदेवम्   आ) नकुलम्   इ) भीमम्   ई) अर्जुनम्

II. द्वयोः प्रश्नयोः उत्तरं लिखत । $(2 \times 10 = 20)$

ਏਠਾਂ ਪ੍ਰਿਣਾਂਗੇ ਲਾਡੂ।

Answer **any two** questions.

1) महाभारतस्य गरिमाणं वर्णयत ।

ਮੁਹਾਭਾਰਤੇਦ ਹਿਰੰਮੰਧਨ੍ਨੁ ਵਣੋਦਸਿ।

Describe the greatness of Mahabharatha.

2) यक्षप्रश्नकथां संगृह्या लिखत ।

ਧੂਕੂ ਪ੍ਰਿਣੈਂਧ ਕਥੰਧਨ੍ਨੁ ਸ਼ਾਂਗੁਹਿਸਿ ਬਰੰਦਿ।

Summerise the story of Yaksha prashna.

3) यक्षयुधिष्ठिरयोः प्रश्नोत्तराणि संगृह्या लिखत ।

ਧੂਕੂ ਮੁਢ੍ਹੁ ਧੂਨੈਂਧੁ ਰੁਧੀਧੁ਷ੀਰੁ ਪ੍ਰਿਣੈਂਗੁਤੁਰਗੁਲ੍ਲਨ੍ਨੁ ਸ਼ਾਂਗੁਹਿਸਿ ਬਰੰਦਿ।

Write about the questions and answers ensured between Yaksha and Yudhisthira.

III. त्रयाणां श्लोकानाम् अनुवादं कृत्वा विवृणुत ।

$(3 \times 4 = 12)$

ਮੂਹਾਦੁ ਤੱਹੀਕਗੁਲ੍ਲਨ੍ਨੁ ਅਨੁਵਾਦਿਸਿ ਏਵਰਿਸਿ।

Translate and explain **any three** slokas.

1) स ददर्श हतान् भ्रातृन् लोकपालानिव च्युतान् ।

युगान्ते समनुप्राप्ते शक्रप्रतिमगौरवान् ॥

2) नैषां शस्त्रप्रहारोऽस्ति पदं नेहास्ति कस्यचित् ।

भूतं महदिदं मन्ये भ्रातरो येन मे हताः ॥

3) मा तात साहसं कार्षीः मम पूर्वपरिग्रहः ।
प्रश्नानुकृत्वा तु कौन्तेय ततः पिब हरस्व च ॥

4) ब्रह्मादित्यमुन्नयति देवास्तस्याभितश्चराः ।
धर्मश्चास्तं नयति च सत्ये च प्रतितिष्ठति ॥

5) आनृशंस्यं परो धर्मः त्रयीधर्मः सदाफलः ।
मनो यस्य न शोचन्ति सन्धिः सद्यनजीर्यते ॥

IV. वाक्यद्वयं ससन्दर्भ विवृणुत । (2×4=8)
ਵਰਛੁ ਵਾਕ੍ਯਾਗਲੈਨ੍ਹੂ ਸਠਭਾਵਿਲੈਡ ਵਿਵਰਿਸਿ.

Explain with reference to context any two sentences.

- 1) व्यर्थ तदद्य मे सर्वं त्वयि वीरे निपातिते ।
- 2) अकृत्वा सदृशं कर्म किंशेष्वंमपराजिताः ।
- 3) नीता मया प्रेतवशं तवानुजाः ।
- 4) भवति राजन् केन च बुद्धिमान् ।

V. संस्कृत भाषया उत्तरं लिखत । (5×1=5)

अ) पश्चानां लिङ्ग-विभक्ति-वचनानि लिखत ।

- 1) हृदयम्
- 2) गद्र्या
- 3) यमौ
- 4) आत्मा
- 5) अनुजाः
- 6) मतिः
- 7) भार्ये
- 8) धर्मात्

आ) पश्चानां लकार-पुरुष-वचनानि लिखत ।

(5×1=5)

- 1) अस्ति
- 2) पिब
- 3) भवति
- 4) वन्दे
- 5) अकरोत्
- 6) वर्धताम्
- 7) जीवतु
- 8) पृच्छामि

VI. इमं परिच्छेदं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत ।

(5×2=10)

गङ्गा भारतदेशस्य पवित्रतमा नदी । सा हिमालयात् प्रभवति । अतः एषा ‘हैमवती’ इति प्रसिद्धा । देवलोकस्य नदी इति कारणतः ‘देवनदी’ इत्यपि नामधेयम् । सा विष्णोः पादात् उत्पन्ना इत्यतः ‘विष्णुपदी’ इति नामान्तरम् । एषा भगीरथस्य प्रयत्नात् भुवं आगता । शिवस्य शीर्षात् सा अधः अवहत् । तदनन्तरं गङ्गा भूलोकात् पाताललोकम् अविशत् । भगीरथस्य पूर्वजेभ्यः सद्गतिम् अयच्छत् ।

प्रश्नाः

- 1) भारतस्य पवित्रतमा नदी का ?
  - 2) गङ्गा कस्मात् उत्पन्ना ?
  - 3) गङ्गा कथं भुवम् आगता ?
  - 4) गङ्गायाः अपरं नाम किम् ?
  - 5) गङ्गा केभ्यः सद्गतिम् अयच्छत् ?
-